

AANTEKENEN

Ministerie van OC&W
T.a.v. de minister, de heer G. Moes
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Ook per e-mail naar: secretariaatmocw@minocw.nl

Datum	Onderwerp		
20 november 2025	Toezichtbrief 2026		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Doorkiesnummer
	1021326/1021328	Gelijm Werner	+31 35 773 7761

Geachte heer Moes,

Essentieel voor effectieve democratie, economische welvaart en prettige samenleving is een passend mediasysteem: een mediasysteem met pluriform en betrouwbaar media-aanbod voor iedereen.

Als toezichthouder op audiovisuele media en de vaste boekenprijs is dit de missie waar we ons elke dag voor inzetten. Door de komst van nieuwe EU-wetgeving zoals de EMFA en de Verordening Transparantie en gerichte politieke reclame houden we toezicht op meer partijen dan voorheen.

Ook in 2025 zien we dat het mediasysteem digitaal en economisch sterk in beweging is. We constateren dat Nederlanders zich met alle informatie die offline en online beschikbaar is, goed zouden kunnen informeren over de wereld om hen heen. Maar tegelijkertijd moeten we onder ogen zien dat het aanbod en het gebruik van betrouwbaar nieuws onder druk staat, en dat veel jongeren online op schadelijke inhoud stuiten of vervreemd raken van professionele journalistiek.

Intussen verandert ook de omgeving waarbinnen het mediasysteem functioneert. Denk aan de ondermijning van democratische instituties, waaronder ook het CvdM, en de mate waarin met name de landelijke publieke omroepen te maken hebben met aangekondigde bezuinigingen die het aanbod en de kwaliteit van nieuwsvoorziening onder druk zetten.

Met deze toezichtbrief informeren we u, conform artikel 7.20 van de Mediawet, over onze speerpunten in 2026. De speerpunten zijn vastgesteld op basis van onze meerjarenstrategie en van gesignaleerde trends en risico's met betrekking tot onze missie tot betrouwbaar en pluriform media-aanbod voor iedereen.

1. Onze meerjarenstrategie

Het Commissariaat voor de Media heeft voor de periode 2025–2030 de meerjarenstrategie 'Toezicht met maatschappelijke impact' vastgesteld. De strategie vormt een belangrijk kader voor onze activiteiten in 2026.

Een kernpunt in de strategie betreft de democratische functies van media: burgers informeren, macht controleren en dialoog faciliteren. Hiertoel richten we ons op betrouwbaar, divers en toegankelijk media-aanbod voor iedereen.

De strategie draagt bij aan doelgericht en risicogestuurd toezicht. Een belangrijk aspect van onze strategische oriëntatie is dan ook systematische risicoanalyse. Dergelijke risicoanalyse is ook een belangrijke bron voor de totstandkoming van onze speerpunten en activiteiten in 2026.

De strategie heeft drie focusthema's, die ook richting geven aan onze inzet en keuzes voor concrete activiteiten in 2026. Deze focusthema's komen naast doorlopende focus op naleving van wetgeving, kosteneffectieve bedrijfsvoering en goed werkgeverschap. De drie focusthema's in de strategie zijn:

1. Robuuste nieuwsvoorziening

Toegankelijke, pluriforme en betrouwbare nieuwsvoorziening is essentieel voor een goed functionerende democratie. Het Commissariaat richt zich op de kwaliteitsborging, vindbaarheid en zichtbaarheid van journalistiek nieuws, ook in digitale omgevingen die worden gedomineerd door grote internationale spelers en algoritmes.

2. Goed functionerende publieke media

De publieke omroep – landelijk, regionaal en lokaal – vervult een cruciale rol in de informatievoorziening en meningsvorming. De komende jaren staat de versterking en modernisering van het publieke bestel centraal, met aandacht voor een doelmatige inzet van publieke middelen en een sterke governance.

3. Veilige online omgeving voor jongeren

Jongeren gebruiken sociale media en online platforms als belangrijkste toegang tot informatie, educatie en vermaak. Bescherming tegen schadelijke content en oneigenlijke commerciële beïnvloeding is daarom een speerpunt. Het Commissariaat richt zich op een veilige digitale mediaomgeving die bijdraagt aan hun ontwikkeling en welzijn.

2. **Structurele trends en nieuwe ontwikkelingen**

De meerjarenstrategie is gebaseerd op meerjarige trends. De vertaling van meerjarenstrategie naar speerpunten in 2026 volgt vervolgens uit ons beeld van diezelfde trends in combinatie met nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op de democratische functies van media. We geven de signaleerde trends en ontwikkelingen kort weer, zodat duidelijk is waarop onze speerpunten voor 2026 aanhaken.

Onder invloed van digitalisering is er veel nieuwsinnovatie. Er zijn nieuwe en vernieuwde nieuwsorganisaties, die steeds meer (alleen) online actief zijn. Maar in toenemende mate zijn er via sociale media ook steeds meer niet-traditionele nieuwsmakers en nieuwskanalen actief. En binnen en buiten de professionele journalistiek komen AI-diensten zoals chatbots op, die nieuws regenereren.

Steeds meer Nederlanders halen nieuws hoofdzakelijk van sociale media. Uit het Digital News Report 2025 blijkt bovendien dat jongeren hun nieuwsconsumptie op sociale media ook voortzetten in hun latere leven. Ook zijn in 2025 meer mensen nieuws via AI-diensten tot zich gaan nemen.

Bepaalde platformbedrijven hebben toenemende opiniemacht. Met hun algoritmes en designs bepalen sociale media en andere platforms de zichtbaarheid van professioneel nieuws, sturen ze de aandacht van gebruikers en vormen ze de publieke opinie. Inmiddels neemt ook, al dan niet politiek gedreven, bemoeienis van platformeigenaren met contentmoderatie toe.

Het gros van de opbrengsten uit digitale advertenties in Nederland stroomt naar een klein aantal platformbedrijven. Tegelijkertijd hebben de grote in Nederland gevestigde mediahuizen hun advertentie-opbrengsten de laatste jaren kunnen consolideren, en nemen inkomsten uit abonneemodellen toe. Precair is vooral de financiële positie van veel lokale media.

Het gebruik van generatieve AI neemt in het hele mediasysteem toe. Dit geldt van productie tot reproductie, en van distributie tot consumptie. Tegelijkertijd is duidelijk geworden hoe onnauwkeurig en onnavolgbaar AI-gedreven informatievoorziening kan zijn, dat door AI-bedrijven gebruikte journalistieke inhoud niet per se rechtmatig is verkregen, en dat generatieve AI bijdraagt aan de rondgang van misinformatie en deepfakes.

Jongeren worden online sterk blootgesteld aan schadelijke content en sociale druk. Denk bij schadelijke content aan desinformatie, haatdragende boodschappen en pornografische beelden. Denk bij sociale druk aan de verslavende werking van platformdesigns en aan de voortdurende onderwerping aan sociale vergelijking, ten koste van mentaal welzijn.

Sponsoring en financiering is online vaak niet duidelijk herkenbaar. Denk aan diffuse samenwerking tussen influencers en merken, en aan advertentiegelden voor misinformatiesites. In 2025 zijn ook donaties op platforms aan extremistische geweldsplegers meer aan het licht gekomen.

Het publieke bestel heeft te maken met toenemende economische en politieke druk. De economische druk volgt uit afnemende publieke financiering; de toenemende politieke en maatschappelijke druk komt vooral uit radicaal-rechtse hoek. Momenteel lopen de voorbereidingen op de hervorming van het landelijke publieke bestel en is de hervorming van het lokale bestel in een vergevorderd stadium.

Het publieke bestel en journalistieke inhoud kampen met afnemende zichtbaarheid. Steeds meer Nederlanders maken gebruik van smart tv's en social media. Als nieuwe poortwachters in het mediasysteem zijn zij echter niet per se geneigd om betrouwbare informatie en professionele journalistiek prominent onder de aandacht te brengen.

Onder invloed van globalisering en digitalisering neemt mediaconcentratie in Nederland toe. Dit geldt ook in 2025, met de overname van RTL Nederland door DPG Media als grootste in Nederland gevestigde mediabedrijf. Toenemende mediaconcentratie biedt kansen via schaalvoordelen en synergievoordelen, maar ook risico's op politieke en commerciële beïnvloeding van nieuwsvoorziening.

De afgelopen jaren is er Europees veel nieuwe wetgeving gekomen. Nederlands beleid en toezicht is volop bezig met invoering, herziening en uitvoering van Europese wetten zoals de EMFA, de DSA en de AVMSD.

Er is groeiende weerstand van Amerikaanse platformbedrijven tegen Europese wetgeving. Dit is met de tweede regering-Trump in een stroomversnelling gekomen, met door sommige platformbedrijven alsook de Amerikaanse regering zeer uitgesproken anti-wetgevingslobby.

3. Onze speerpunten in 2026

Onze speerpunten voor 2026 volgen uit onze meerjarenstrategie en de beschreven trends. De speerpunten zijn weergegeven per focusthema.

Focusgebied 1: robuuste nieuwsvoorziening

Vooral de digitale trends zetten robuuste nieuwsvoorziening onder druk. Denk aan het risico dat consumenten afdrijven van betrouwbaar en divers nieuws door aanbevelingssystemen van platformbedrijven, het risico dat platformbedrijven aandacht en inkomsten verdringen voor producerende mediabedrijven, en het risico op afhankelijkheid van Amerikaanse platformbedrijven die zich niet van harte verenigen met Europese wetten en waarden. Bovendien zien we kansen en risico's op vlakken als landelijke mediaconcentratie, redactionele onafhankelijkheid, en niet-traditionele nieuwskanalen op sociale media.

In het licht van de trends en risico's hebben we in 2026 de volgende speerpunten:

- Structurele monitoring van het nieuwslandschap via de Mediamonitor, het Digital News Report, de Pluriformiteitsmonitor en de Monitor Representatie;

- Een sectorrapportage met aanbevelingen over de waarborging van redactionele onafhankelijkheid door de landelijke publieke media-instellingen, ter ondersteuning van een effectieve toezichtaanpak om journalistieke kwaliteit te stimuleren;
- Een inventarisatie van risico's en kansen van bigtechbedrijven en online platforms voor democratische mediawaarden en mediafuncties. Denk aan risico's op vlakken als opiniemacht, aanbevelingsalgoritmen, monetarisatie van misinformatie, en AI-geregenereerd nieuws;
- Beleidsadvies op vlakken als prominentiebeleid over online zichtbaarheid van inhoud van algemeen belang, een pluriformiteitstoets bij media-overnames, en de toekomst van het digitaliserende mediasysteem in bredere zin;
- Europese samenwerking ter uitwerking en implementatie van wetten zoals de DSA, EMFA en AVMSD, en voorzitterschap van de Mediaboord waarin de Europese mediatoezichthouders samenwerken.

Focusgebied 2: goed functionerende publieke media

Publieke omroepen staan voor een aantal uitdagingen. Denk aan de noodzaak van verdere professionalisering, afnemende zichtbaarheid door online concurrentie, aan dalend vertrouwen in publieke instituties en aan stelselhervorming.

Ten aanzien van deze uitdagingen heeft het Commissariaat de volgende speerpunten voor 2026:

- Bijdragen aan de stelselhervorming via advies over wetgeving en stelselwijziging van het landelijk publiek mediabestel;
- Voorbereiding op de Wet versterking lokale publieke omroepen via de inrichting van procedures voor aanwijzing en bekostiging, en aanpassing van relevante beleidsregels;
- Kennisdeling en netwerkversterking regionaal en lokaal, via voorlichtingsbijeenkomsten en kennissessies;
- Toezicht op gedrag en cultuur van landelijke publieke omroepen;
- Toezicht op en meting van doelmatigheid van de landelijke publieke omroepen;
- Aanscherping risicobeheersing onder toezicht staande publieke instellingen door adequaat accountmanagement;
- Voortzetting van een in 2025 begonnen onderzoek naar de manier waarop omroepen de naleving van journalistieke kwaliteitsnormen hebben geborgd.

Focusgebied 3: veilige online omgeving voor jongeren

Online zien we behalve kansen uiteenlopende risico's voor jongeren. Zo zien we risico's op niet-transparante commerciële beïnvloeding van jongeren door influencers, op schadelijke inhoud en interactie op het internet (van hatelijke berichtgeving tot seksuele uitbuiting), op het gebrek aan leeftijdsverificatie door platformbedrijven en op tekortschietende mediageletterdheid van jongeren zelf.

Gelet op onze strategie, de beschreven trends en de risico's voor jongeren online, richten we ons in 2026 op:

- Betere bescherming tegen ongewenste commerciële beïnvloeding door risicogestuurd toezicht op een grotere groep video-uploaders (vanwege de verlaagde drempelcriteria voor uploaders die zich aan de Mediawet moeten houden);
- Tegengaan van desinformatie, door platformbedrijven op DSA-verplichtingen te wijzen, en door samen met andere toezichthouders binnen de Media Board de Europese wetgever te adviseren over versterking van bijvoorbeeld de Gedragscode tegen desinformatie;
- Bijdragen aan digitale mediawijsheid door deelname in educatieve programma's en via beleidsadvies over bijvoorbeeld herkenbaarheid van commerciële beïnvloeding van kinderen;
- Bijdragen aan verminderde blootstelling aan schadelijke content door zowel nationaal als internationaal meldingen te delen met andere toezichthouders die een rol hebben bij videoplatformdiensten, en via stimulering van passende maatregelen door videoplatformdiensten;
- Nationale en internationale samenwerking om het (platform)toezicht effectief en gecoördineerd uit te voeren.

4. Ten slotte

Los van de drie inhoudelijke focusthema's blijven we uiteraard onze overige wettelijke taken uitvoeren. In onze werkwijze richten we ons ook op efficiënte bedrijfsvoering, datagedreven en risicogestuurd toezicht, en goed werkgeverschap.

Omstandigheden laten zich niet volledig voorspellen. Ongetwijfeld zullen onze definitieve activiteiten op onderdelen afwijken van de geplande activiteiten, zodat we effectief op nieuwe omstandigheden in kunnen spelen, steeds op basis van geanalyseerd risico en passende prioritering. Tegelijkertijd ziet u met de brief de speerpunten en activiteiten die we nastreven, en mag u van ons verwachten hiermee betekenisvol bij te dragen aan pluriform en betrouwbaar media-aanbod voor iedereen. Wij blijven graag met uw departement in gesprek over de samenwerking om deze doelen te bevorderen en over de bekostiging die nodig is om ons hiertoe in staat te stellen.

Hoogachtend,
Commissariaat voor de Media

drs. Amma Asante
Voorzitter